

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Danskeren 1

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 172. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1848_941-txt-shoot-idm7178.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Sagen er nemlig den, at de meget pluddervælske Øgenavne "*conservativ* og *liberal*," som paa Øieblikkets Kragemaal skal betyde de *stædige* og de *løbske* Statsmænd af Haandværk, med alle deres Svende og Dreng og Dagleiere, de er ligesom hvad man i Kortenspil kalder "Fisk eller Slentringer," der kan gaae for hvad det skal være, da de i sig selv er saa godt som slet ingen Ting, og derfor har man i Frankrig tit med samme Ret kaldt Folk conservative idag, som man kaldte dem liberale igaar, fordi igaar løb de efter Minister-Pladsen alt hvad de kunde, og idag stod de paa den saa stivt, som mueligt. Naar man derfor tager det allerstrængest med bemeldte Øgenavne, og siger *conservativ* er hvem der holder paa alt det *Bestaaende*, men *liberal* kalder vi hvem der holder Skridt med Tiden, Folke-Stemmen og Folke-Villien, saa er man endda lige nær; thi dersom ellers det Borgerlige Selskab har et vist Maal, man skal stræbe at naae, og da i alt Fald det Borgerlige Selskab har en stor Indflydelse paa hele Menneskelivets *Lykke* og *Ulykke*, *Vee* og *Vel*, saa maa aabenbar den ædle og kloge Statsmand kiendes paa noget ganske andet end hans overveiende Hang enten til at *fire* eller *hale*, 173enten til at *holde fast* eller at *lade gaae*, thi Sagen er immer først, *hvad* han holder paa og *hvad* han lader gaae, og dernæst, *hvordan* han bærer sig ad med begge Dele. Engelskmanden bruger derfor det rette Udtryk om hvad man i et *Statsraad* skal agte paa, naar han kalder det *Midler* og *Veie* (means and ways), thi den bedste *Vei* til *Maalet* og de rette *Midler* til Øiemedet, det er hvad det gjælder om, og Vildfarelser og Misgreb er netop allerskadeligst, naar de for Øieblikket har de *fleste* Stemmer *for* sig. Har man nu ikke andet Maal for sin Stats-Klogskab end *Ludvig Philip* og hans Ministre, som blot vilde beholde deres Stilling saa længe og benytte sig selv af den saa godt, som mueligt, da er det vistnok klogest at hænge Kappen paa begge Skuldre og at *fire* og *hale*, som Vinden blæser, men har man Folkets og Rigets sande *Vel* for Øie, da stiler man stadig *derefter*, og er der et *Morads*, man maa over, da slaaer man en *Bro*, saa godt, man kan, om saa end to *høirøstede* Partier sætter sig imod, fordi det ene vil blive ved at vade i *Dynd* til *Knæerne*, og det andet vil dandse paa *Gynger*, som hvertandet Øieblik brister under dem og, faaer de *Lov* at raade, under hele Riget.